

KADINLARI CEZALANDIRAN KADIN: AZİZ JERONIMOLU MAGDALENA

Mehmet Talha KALKAN*

ÖZ

XVI. yüzyılın başından itibaren yoksulluğa ve cinselliğe yönelik bakış açısının değişmeye başlaması neticesinde hem yoksulluk hem de cinsellik kontrol edilmesi, denetlenmesi ve çözülmesi gereken meseleler olarak görülmüştür. Nitekim XVI. yüzyılın sonlarında toplumsal, iktisadi, dinî, politik ve ekonomik sorunlar ile boğuşmaya başlayan İspanya'da da benzer bir durum yaşanmış ve hayat kadınlarına yönelik denetimler ve kısıtlamalar artmıştır. Daha önceleri hoş karşılanan bir grup olmasa da işlerini yapmalarına izin verilen hayat kadınları, İspanyol düşünürler ve yazarlar tarafından toplumu hem ahlaki hem de sıhhi açıdan kirletmekle suçlanmışlardır. Bu nedenle, kilise ve devlet tarafından kontrol altına alınmak istenen bu grup, yalnızca hayat kadınları ile sınırlı kalmayıp avare, başıboş, büyücü, dilenci, tembel ve hırsız kadınlar gibi farklı kadınları da kapsamıştır. Bahsi geçen kadınları galera adı verilen binalara hapsederek onları rehabilite etmeyi amaçlayan Aziz Jeronimolu Magdalena da kaleme almış olduğu *Razón y forma de la Galera y Casa Real* adlı eserini Kral III. Felipe'ye sunmuş ve İspanyol toplumunun bozulmasına neden olan kadınların tutuklanmasıyla toplumun arınabileceğini ifade etmiştir. İşbu çalışma da Aziz Jeronimolu Magdalena tarafından ortaya atılmış olan galera adlı kurumun ortaya çıkma nedenleri ile olası sonuçlarını ele almış, onun rehabilitasyon ve disiplin ile ilişkisi üzerinde durmuştur.

Anahtar Kelime: Aziz Jeronimolu Magdalena, Hapishane, Rehabilitasyon, Disiplin, Ceza.

THE WOMAN WHO PUNISHES OTHER WOMEN: MAGDALENA DE SAN JERÓNIMO

ABSTRACT

As the view of poverty and sexuality began to change from the beginning of the sixteenth century, both poverty and sexuality were seen as problems that needed to be controlled, supervised, and solved. Towards the end of the sixteenth century, a similar situation arose in Spain, where social, financial, religious, political, and economic problems caused problems for those in power and the number of controls and restrictions on prostitutes in the country increased. While previously tolerated, a group of individuals allowed to carry out their profession, prostitutes were accused of morally and hygienically polluting society. This group, which was to be controlled by the church and the government, included not only prostitutes, but also other women such as vagabonds, strays, witches, beggars, lazy women, and thieves. Magdalena de San Jerónimo, who aimed to rehabilitate the women by imprisoning them in buildings called galera, wrote a treatise entitled *Razón y forma de la Galera y Casa Real*, presented it to King Felipe III and declared that society could be purified by imprisoning the women who were causing the decay of Spanish society. This study focuses on the reasons why the institution called galera, was formed and the possible consequences of implementing it in addition to its relationship with rehabilitation and discipline.

Keywords: Magdalena de San Jerónimo, Prison, Rehabilitation, Discipline, Punishment.

Araştırma Makalesi

Makale Gönderim Tarihi: 24.04.2024; Yayına Kabul Tarihi: 11.06.2024

* Dr. Öğr. Üyesi, Uşak Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı,
E-Posta: mehmettalhakalkan@gmail.com ORCID: 0000-0002-1954-5698

Giriş

1619 yılında Kastilya Meclisi tarafından Kral III. Felipe'ye bilgi vermek ve kraliyetin içerisinde bulunduğu kötü durumu anlatabilmek adına hazırlanan rapora istinaden kaleme aldığı *Conservacion de Monarquias y Discursos Politicos*¹ eserinde İspanyol din adamı Pedro Fernandez Navarrette, krallıkların ve monarşilerin de insanlar gibi ölümlü olduğunu ifade etmiştir (Navarrette, 1626, Kısım: 49). Tıpkı insanlar gibi krallıkların ve monarşilerin de gençlik, yaşlılık ve ölüm gibi süreçlerden geçtiğini ileri süren Pedro Fernandez Navarrette, İspanya'nın da ciddi bir hastalığa yakalandığını ve acılı ve kanlı bir tedavi sürecine ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla Kral IV. Felipe'nin sahip olduğu danışmanlar vasıtasıyla ülkesinin mustarip olduğu hastalığı tanınmasının ve ona göre bir tedavi süreci izlemesinin zorunlu olduğunu ifade eden İspanyol yazar, onun yetkin bir cerrah gibi yaradan ve hastalıktan korkmaması gerektiğinden söz etmiştir (Navarrette, 1626, Kısım: 50). Bu nedenle Pedro Fernandez Navarrette, krallığın yakalanmış olduğu hastalığın nedenlerinden bahsetmiş, İspanyol kadınlarının içerisinde bulunduğu ahlaki ve toplumsal bozulmayı da bu hastalığın başlıca nedenlerinden biri olarak gördüğünü vurgulamıştır (Navarrette, 1626, Kısım: 33, 34, 35, 36).

Monarşinin içerisinde bulunduğu sıkıntıların nedeni olarak İspanyol kadınlarını gören ilk ve tek kişi Pedro Fernandez Navarrette olmamış, İspanyol din adamından yaklaşık 20 yıl öncesinde, diğer bir İspanyol yazar Cristóbal Pérez de Herrera da yazmış olduğu *Discursos del Amparo de los Legítimos Pobres*² adlı eserinde benzer bir durumdan söz etmiştir. Eserinin dördüncü kısmında başıboş gezen, vakitlerini boşa harcayan ve dilencilik yapan kadınların cezalandırılarak toplumdan tecrit edilmesi gerektiğini savunan Pérez de Herrera, toplum içerisinde kötülük yapanların en sert şekilde cezalandırılması gerektiğini ve yalnızca çok sert tedbirler ve önlemler ile doğru yola girebileceklerini söylemiştir (Herrera, 1598, Dördüncü Bölüm). Başıboş gezen, vakitlerini boşa harcayan ve dilencilik yapan kadınların sebebiyet vermiş oldukları fuhuş, büyüçülük, hırsızlık gibi durumların klasik yöntemlerle tedavi edilemeyeceğinin altını çizen Pérez de Herrera, onların sahip oldukları özgürlük ile hastalığın daha da yayılacağı uyarısında bulunmuştur (Herrera, 1598, Dördüncü Bölüm). Bu nedenle, İspanyol yazar, krallığın bir an evvel yakalanmış olduğu bu hastalığı tedavi edebilmek için gerekli adımları atmak ve bahsi geçen kadınlara karşı sert politikalar yürütmek zorunda olduğunu beyan etmiştir. Diğer bir deyişle, ağır bir hastalık içerisinde olan monarşinin kurtuluşu acı bir reçete ile sert bir tedavi yönteminden ileri gelmiştir.

XVI. yüzyılın sonlarında Pérez de Herrera tarafından yapılan bu teşhis, çeşitli İspanyolları etkileyerek onların İspanya'nın içerisinde bulunduğu sorunun çözümünde kadınları merkeze almalarına yardımcı olmuştur. Bu isimlerin başında gelen ve İspanya'da kadın hapisanelerini kuran San Jeronimolu Magdalena, *galera* adını verdiği merkezler ile kadınları disiplin altına alarak rehabilite etmeyi amaçlamıştır (Santos, 2014, s. 423). İşbu çalışma da San Jeronimolu Magdalena'nın kadınlara yönelik hayata geçirmeyi amaçladığı *galeraların* ortaya çıkış süreci hakkında bilgi vermeyi şiar edinmiştir.

¹ Türk. Devletlerin Muhafazası ve Politik Söylevler.

² Türk. Gerçek Fakirlerin Korunmasına Dair Söylevler.

1. Erken Modern İspanya’da Kadın ve Rehabilitasyon

Erken Modern Dönem modern devlet yapılarının oluşmaya başlamasıyla beraber tümüyle bedensel cezalandırmalara dayanan ve işkence ve ölüm gibi durumlarla sonuçlanan hukuki uygulamalar yavaş yavaş değişmeye başlamış; kişinin rehabilite edilmesiyle toplumsal fayda sağlanmasını öngören bir yapının temelleri atılmıştır (Boyle, 2014, Giriş& Schlau, 2020, ss. 72-73). Kısmen bedensel cezalandırmaları da içeren rehabilitasyon düşüncesi, kişinin dua etmesi, çalışması ve ibadet etmesi gibi durumları kapsamış ve kişinin toplumsal bir izolasyona tabi tutulması gerektiği fikrini ihtiva etmiştir (Boyle, 2014, s. 19). Toplumun hoş karşılamadığı bir işi yapan veyahut suç/günah işleyenler de toplumdan tecrit edilerek ıslah edilmeye çalışılmış, toplumsal mekânlar da var olan bu dönüşüm sürecinin bir parçası olmuştur (Romero-Díaz, 2017, s.42). Daha da önemlisi, kamusal alanlarda daha fazla var olmaya başlayan kadınlar da bu dönüşüm sürecinin bir paydaşı olmuş, kamusallaşmaya başlayan kadınların toplumun ileri sürdüğü normlara ve ahlaki kaidelere uyum sağlaması istenmiştir. Toplumun sahip olduğu ahlaki değerlerin ve dini kaidelerin dışında hareket etmeye başlayan kadınlar ise var olan rehabilitasyon sürecinin merkezinde yer almış, *kötü kadınlar veya düzensiz kadınlar* olarak isimlendirilmişlerdir (Boyle, 2014, ss. 24, 33&Parello, 1999, s. 55). Diğer bir deyişle, kadının "kadın" olabilmesi için toplumun önem atfetmiş olduğu değerlere ve ilkelere uyması gerekmiş, ondan, değişen toplumsal, ekonomik, dinî ve siyasi şartlara tamamıyla entegre olması beklenmiştir.

XVI. yüzyılın başlarından itibaren *kötü kadınlar veya düzensiz kadınlar* olarak adlandırılan grubun başında hayat kadınları gelmiş ve kilise, görevlendirmiş olduğu din adamları vasıtasıyla onların tövbe etmesine ve yapmakta olduğu işi bırakmasına yardımcı olmaya çalışmıştır (Santos, 2014, s.419). Genel olarak Hristiyan Avrupa’da hoş karşılanan bir meslek olmamasına rağmen kilise, daha büyük günahların ortaya çıkmaması adına hayat kadınlığına izin vermek durumunda kalmıştır (Gratian, 1993, Kısım: 13).³ Keza İspanyollar da tüm Ortaçağ boyunca hayat kadınlığını belirli izinler ve belirlenen şartlar altında serbest bırakmış ve hayat kadınlarının işlerini ahlaki bir suç olarak görmemişlerdir (Ramos Vázquez, 2005, s.263). Taraflar arasındaki bu ilişki tümüyle rızaya dayanmış olup Papa I. Nicholas tarafından da vurgulanan *Matrimonium Facit Consensus*⁴ adlı ilke ile desteklenmiştir (Ramos Vázquez, 2005, ss.263-264). Evliliğin ve evlilik dışındaki ilişkilerin hukuki ve dinî manada rızaya dayandığı bu anlayış sayesinde hayat kadınları ile bekar erkekler arasındaki ilişki de olağan kabul edilmiş ve herhangi bir cezai müeyyideye tabi tutulmamıştır. Öte yandan, XVI. yüzyılın ikinci yarısında toplanan Trento Konsili ile kilise, bu anlayışı terk ederek her türlü bedenî hazzı ortadan kaldırmaya başlamış, üreme amacı dışında kalan hiçbir ilişkiyi hoş karşılamadığını beyan etmiştir (Santos, 2014, s. 419). Aynı zamanda, evlilik bir kurum olarak kutsallaştırılmış, belirli kurallara bağlı kılınmış ve evlilik dışındaki cinsel birliktelikler yasaklanmıştır. Bedensel hazları ve istekleri bastırmaya dayanan bu anlayış ile zina bir suç haline gelmiş, hayat kadınları da bu süreçten etkilenen başlıca grup

³ İşbu görüş Aziz Augustinus tarafından ortaya konan ve erkeğin sahip olduğu şehvet dürtüsünün yıkıcılığı olmasıyla alakalıdır. Erkeğin var olan bu dürtüsünün bastırılmayacağını ifade eden Aziz Augustinus, Hristiyan toplumların daha büyük felaketler içerisinde kalmaması adına hayat kadınlığına izin verilmesi fikrini savunmuştur. Dolayısıyla Aziz Augustinus’un bu görüşü üzerine temellenen kilise yaklaşımı da “daha büyüğünden kaçınmak için daha azına hoşgörü gösterilmesi” düşüncesine ve “daha büyük günahların vuku bulunmasından kaçınmak için çeşitli günahlara verilen izin kuralı”na bağlı kalarak ortaya çıkmış ve “onaylamadığımızı izin veririz...” düsturu ile açıklanmıştır.

⁴ Latince "Evlilik, rızayla kurulur" olarak çevrilebilecek olan bu ifade erkek ve kadın arasında gerçekleşen evliliğin temelinde rıza olduğunu ileri sürerek onların evlendiklerini üçüncü tarafa beyan etmelerine gerek olmadığını göstermiştir; fakat XVI. yüzyılın ortalarından itibaren bu anlayış geri plana atılmış ve evliliğin duyurulması, evlenmiş olan çiftin yerine getirmesi gereken en önemli yükümlülüklerden biri haline gelmiştir.

olmuştur. Daha önceleri kamu yararı adına çalışmaya dayalı ve olağan bir meslek olarak görülen hayat kadınlığı, iğrenç ve pis bir işe dönüşmüş, toplum yapısının ve dinî anlayışın bozulmasındaki temel faktörlerden biri olarak hırsızlık, dilencilik ve başıboş gezme gibi hoş karşılanmayan durumların da müsebbibi olarak görülmüştür (Ramos Vázquez, 2005, ss.267-275). Bu nedenle, birçok İspanyol, monarşinin içerisinde bulunduğu sıkıntılı durumdan hayat kadınlarını sorumlu tutarak onların çalıştığı genelevlerin kapatılmasını ve onların ahlaki ve iffetli bir yaşam sürmelerini arzu etmiştir. XVI. yüzyılın ikinci yarısından itibaren hayat kadınlarına yönelik algının değişmesi üzerine İspanya'nın farklı şehirlerinde genelevler yerine *Las Casas de Arrepentidas* denilen ve yaptıkları işten pişman olanları disipline etmek isteyen mekânlar yaygınlaşmıştır (Perry, 1991, s.5). Kendilerine telkinlerde bulunan din adamlarını dinleyerek işlerini bırakan kadınlar, gönüllü olarak ve toplumdan izole bir şekilde tasarlanan evlerde yaşamaya ve orada bulunan rahibeler önderliğinde hareket etmeye çalışmışlardır (Santos, 2014, s. 417). *Las Casas de Arrepentidas* olarak adlandırılan bu evler içerisinde kadınlara giyecek ve yiyecek verilmiş ve onlardan iffetli kadınlara dönüşmeleri beklenmiştir; fakat İspanya'nın içerisinde bulunduğu krizin derinleşmesi ile bu evler, yalnızca hayat kadınlarını değil, aynı zamanda, başıboş gezen, dilencilik ve hırsızlık yapan kadınları da kapsamaya başlamıştır (Parello, 1999, s.55). Tam da bu dönemde Pérez de Herrera,⁵ kadınların da erkekler gibi cezalandırılması gerektiğini vurgulayarak başıboş gezen, hayat kadınlığı, dilencilik ve/veya hırsızlık yapan kadınların ahlaksızlıklarına karşı adım atmanın öneminden bahsetmiştir (Juárez-Almendros, 2017, s. 39& Schlau, 2020, s.79).

Pérez de Herrera'nın bahsini etmiş olduğu kadınların ahlaksızlıklarının cezalandırılması gerektiği düşüncesi, *recogimiento* adı verilen anlayışın yaygınlaşmasına yardımcı olmuştur.⁶ Esasında toplumun hoş karşılamadığı veya dinî otoritelerin uygun görmediği davranışlarda bulunan veya suç işleyen kişileri toplumdan izole ederek belirli bir alana yerleştirmeye verilen bir isim olan *recogimiento*; monarşinin kadın bedeni üzerindeki kontrolünün ve denetiminin artmasına, kadınların izole edilmesiyle toplumun arınmasına ve daha da önemlisi, mezkûr kadınların rehabilite edilerek topluma fayda sağlayan bireylere dönüşmesine imkân vermiştir (Pavez, 2009, ss. 187-188). Bilhassa İspanya'da ekonomik, siyasi ve toplumsal sorunların artması neticesinde kırsal göçün artması ve buna bağlı olarak toplumda yoksul insan oranının %25'e kadar çıkması, başkent Madrid'in nüfusunun %60'ından fazlasının kırsaldan gelen insanlardan oluşması, toplumun hoş karşılamadığı, dinî otoritelerin tasvip etmediği işleri yapan veya suç işleyen kadın sayısının da artmasına sebebiyet vermiştir (Parello, 1999, s.59). Başta Madrid olmak üzere farklı şehirlerde başıboş gezen, yankesicilik yapan, para karşılığı erkeklerle

⁵ Esasen Pérez de Herrera, XVI. yüzyılın sonlarında monarşi içerisinde artan yoksulluğa ve yoksulluğa bağlı olarak ortaya çıkan salgınlara ve hastalıklara karşı önlem alınması adına dilenci ve avare kadınların belirli noktalara kapatılması gerektiği fikrini ortaya atmıştır. Hatta İspanya'da Pérez de Herrera'dan evvel Gaspar Torrella ile Díaz de Ysla da benzer fikirleri ileri sürmüşler, fakir, hasta olan ve hayat kadınlığı yapan kadınları hapsedme düşüncesinden dem vurmuşlardır.

⁶ Esasında XVI. yüzyılda İspanya'da avare kadınlar ve hayat kadınları hem zorla hem de gönüllü olarak belirli sığınma evlerine gidebilme fırsatı bulmuşlardır. Bu evlerin başında gelen *Casas de Arrepentidas* (Pişmanlar Evleri), günahkâr bir yaşam içerisinde olan kadınlara hizmet vermiş ve onların günahkâr yaşamlarını geride bırakıp tövbe ederek kendilerini tümüyle dinî bir düşünceye adamalarına zemin hazırlamıştır. *Casas de Recogidas* (Toplama Evleri) ise "düzeltilemez" kadınlara hizmet vermiş ve toplumsal düzeni korumayı amaçlamıştır. Bu nedenle *Casas de Recogidas* içerisinde yer alan kadınlar zorunlu bir şekilde burada tutulmuşlardır. *Galera* adı verilen yapılar da toplumun hoş karşılamadığı ve monarşinin sorun olarak gördüğü davranışları sergileyen kadınlara yönelik olarak kurulmuş ve bu kadınların işledikleri suçun büyüklüğüne göre zorunlu bir rehabilitasyon süreci öngörülmüştür.

birlikte olan ve hiçbir iş yapmayan kadın sayısının artması da kadınları, kötücül arzuların taşıyıcısı haline getirmiş ve hayat kadınları da kötülüğün sembolü haline gelmiştir (Parello, 1999, s.60). Doğal olarak yaşanan bu kriz süreci de hem devletin hem kilisenin hem de Engizisyonun kadınlara karşı sert tedbirler almasına önyak olmuştur. Nitekim, 1608 yılında kadınların işlenmiş oldukları bu suçların yeterince cezalandırılmadığını ve bu nedenle, birçok günahın ve suçun rahat bir şekilde yayıldığını söyleyen Aziz Jeronimolu Magdalena, Kral III. Felipe'ye bir eser yazarak kötü kadınların *galera* adı verilen binalara kapatılarak cezalandırılması gerektiğini ifade etmiş ve bu şekilde birçok masum erkeğin günaha düşmekten kurtulacağını belirtmiştir. Öyle ki, daha evvel Valladolid'te kötü kadınların rehabilite edilmesine dair epey tecrübe kazanmış olduğunu belirtmiş olan Aziz Jeronimolu Magdalena'nın bu eserinden etkilenen Kral III. Felipe, onun bu isteklerini kabul ederek başta Madrid olmak üzere birçok şehirde *galera* kurulmasını sağlamıştır.

2. Kadınları Cezalandırmak İsteyen Kadın: Aziz Jeronimolu Magdalena

Ortaçağ boyunca hem kilise hem din adamları tarafından oldukça övülen yoksulluk, idealize edilerek ideal bir Hristiyan'ın sahip olması gereken başlıca niteliklerden biri olarak görülmüştür. XVI. yüzyılın başlarından itibaren yoksulluğa yönelik bakış açısı ciddi manada değişmiş ve yoksulluk, çözülmesi gereken bir mesele haline gelmiştir. Aralarında Juan Luis Vives ve Miquel de Giginta gibi Rönesans düşünürlerinin de bulunduğu çeşitli İspanyol yazarlar da yoksulluk ile kadınlar arasında bir bağ kurmuş; bu fikir, kilisenin cinselliği, kadın bedenini ve beşerî ilişkileri ciddi manada sınırladığı Karşı-Reform Hareketi ile daha da güçlenmiştir (Santos, 2014, s.419& Parello, 1999, ss. 55-58). Nihayetinde 1598 yılında İspanyol yazar Pérez de Herrera tarafından yazılmış olan ve başıboş, tembel ve ahlaki manada bozulmuş kadınları ve onların cezalandırılması gerektiği düşüncesini kapsayan *Discurso de Amparo de Los Legítimos Pobres* adlı eser de bu değişen anlayışın bir sonucudur. İronik bir şekilde, dilenci, yankesici, avare, tembel ve hırsız kadınlar ile hayat kadınlarının cezalandırılma maksadıyla bir bölgeye kapatılarak toplumdaki tecrit edilmeleri gerektiğini savunan Pérez de Herrera'ya en büyük desteği de asıl adı "Beatriz de Zamudio" olan bir kadın, yani, Aziz Jeronimolu Magdalena vermiştir. Hakkında çok fazla bilgi bulunmayan Aziz Jeronimolu Magdalena, ilk olarak, 1573 yılında *Casa Pía de la Aprobación de Santa María Magdalena* adlı müessesenin ana hatlarını oluşturmuş ve işlemiş oldukları günahlar nedeniyle pişmanlık yaşayan hayat kadınlarına yönelik bir sığınma ve tövbe evi kurmuştur. Zaman içerisinde yerel zenginlerin desteğini alarak evi genişleten Aziz Jeronimolu Magdalena, kuruma büyük çaplı finansal destekler sağlamış ve hatta, saray ve çevresinde bilinen bir isim haline gelmiştir (Lagunas, 2000, s. 166). Nitekim, 1589 yılında Madrid'e giden Aziz Jeronimolu Magdalena, Kral II. Felipe'nin hizmetine girmiş ve burada yetim kızlar için *Casa de Recogimiento de Santa Isabel* adıyla bir ev kurmuştur. Madrid'de bulunduğu bu dönemde Aziz Jeronimolu Magdalena, Kral II. Felipe'nin kızı Isabel Clara ve dönemin en önemli kadınlarından olan Luisa Carvajal ile yakın ilişkiler kurmakla kalmayıp kraliyet üyeleri ile Brüksel, Paris ve Londra gibi farklı Avrupa şehirlerine gitme şansı yakalamış (Lagunas, 2000, s. 166) ve aralarında Aziz Ursula'nın bakirelerine ait olduğuna inanılan kesik başlar olmak üzere çeşitli azizlerin ve dinî şahsiyetlerin naaşlarını ve eşyalarını İspanya'ya getirmiştir (Schlau, 2020, s.73& Black, 2001, s.81). Saray ve çevresi ile yakın ilişkiler kurmayı başaran Aziz Jeronimolu Magdalena, Kral II. Felipe'nin kızı Isabel Clara'nın hamiliğinde sık sık saraya gitmeye başlamış ve 1605 yılında kurmuş olduğu *Casa Pía de la Aprobación de Santa María Magdalena* adlı evini Valladolid

Belediyesine devretmiştir. Kendisine bir oda tahsis etmiş olduğu yapıyı belediyeye bırakmasından sonra Aziz Jeronimolu Magdalena, kadınları cezalandırmak için kurmayı planladığı *galeras* adlı yapılarla alakalı eserini yazmaya girişmiştir.

Disiplinin bir cezalandırma aracı olarak kişiyi kurtuluşa götürebileceğinin altını çizen Aziz Jeronimolu Magdalena, burada sahip olduğu fikirleri uygulama fırsatı elde etmiş ve yaptıkları işler veya işledikleri suçlar ile Tanrı'ya karşı geldiklerini düşündüğü, günahkâr bir şekilde yaşayarak erkekleri de suçlarına ve günahlarına alet ettiklerini ileri sürdüğü kadınları kontrolü altına almaya çalışmıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Açık bir şekilde, Aziz Jeronimolu Magdalena, yoksul ve kötü bir hayat süren kadınları cezalandırmayı ve disipline etmeyi amaçlamış, onların, işledikleri suçlara oranla ağır cezalar almadığını vurgulamış ve sahip oldukları bu özgürlüğün monarşiyi yıkıma ve ahlaki bir kırılmaya götürdüğünü söylemiştir. Son 20 yılda İspanya'nın yaşadığı çözülmeyi de kadınların cezalandırılmamasına ve onların daha fazla fenalık yapmasına bağlayan Aziz Jeronimolu Magdalena, Tanrı'nın İspanya ve benzeri durumda olan tüm toplumları ilahi bir şekilde cezalandırdığını söyleyerek sert ve katı bir politika izlenmesi gereğinin altını çizmiştir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Keza İspanya'nın mevcut durumu da böylesine sert ve katı tedbirler alınmasını zaruri kılmış ve sadece alınabilecek bu önlemler yardımıyla Tanrı'yı daha fazla gücendirmeden monarşinin toparlanabileceğinin vurgusu yapılmıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Bu nedenle, monarşi, kendinden evvel hüküm sürmüş olan devletler gibi gerekli adımları atmalı ve kötü kadınları cezalandırmaktan korkmamalıdır.

Daha evvel çalışmış olduğu kurumlar vasıtasıyla elde etmiş olduğu tecrübe ve sahip olduğu saray bağlantıları vasıtasıyla Aziz Jeronimolu Magdalena, Kral III. Felipe'ye kaleme almış olduğu *Razón y Forma de la Galera y Casa Real* adlı eserini sunmuştur (Boyle, 2014, s.30). Temel olarak toplumun, dinin ve devletin tasvip etmediği davranışları sergileyen veya suç işleyen kadınların toplumsal bir tecride tabi tutularak *galera* isimli binalarda disipline edilmesi gerektiğini savunan Aziz Jeronimolu Magdalena, başta Madrid olmak üzere Barselona, Gırnata, Balensiya, Zaragoza, Salamanca ve Valladolid gibi şehirlerde bu yapıların kurulmasını sağlamıştır (Almeda, 2005, s. 77). Monarşinin farklı noktalarında açılan *galera* isimli bu yapılar, İspanya'da kadın hapishanelerinin başlangıcı olarak görülmüştür (Almeda, 2005, s. 76). Esasında XVI. yüzyılda açılmış olan *Casa de Arrependitas* ile *Casa de Recogidastan* farklı bir karakter gösteren *galeralar*, kişinin gönüllü olup olmadığına bakılmaksızın suçluyu veya günah işlemiş olanı doğrudan cezalandırma yetkisine sahiptir. Daha da önemlisi, suçlu veya günahkâr olan kadını toplumdan ayırarak belirli bir noktada toplayan *galeralar*, onların rehabilite edilerek toplumla uyumluluk göstermesine, kötü davranışlarından sıyrılarak iyi ve doğru olanı benimsemesine ve içerisinde yaşadıkları ortama fayda sağlamasına -en azından zarar vermemesine- yönelik olarak faaliyet göstermiştir (Perry, 1991, s.4). Diğer bir deyişle Aziz Jeronimolu Magdalena, Foucault tarafından ortaya atılmış olan ve modern devletin işaretlerinden biri olarak kabul edilen *insan yaşamının korunmasına* dönük bir düşünce ortaya koymuş, kişiyi işlemiş olduğu suça istinaden işkence veya idam cezası ile karşı karşıya bırakmak yerine onu rehabilite ederek topluma kazandırmaya çalışmıştır (Black, 2001, s.82&Lagunas, 2000, s. 169). Nitekim Aziz Jeronimolu Magdalena, İspanyolcada "gemi" manasına gelen *galera* tabirini suçlu ve günahkâr kadınların tutulacağı yerler için kullanarak benzer durumda olan ve gemilerde forsa olarak çalışan erkeklerle bir atıfta bulunmuştur (Boyle, 2014, ss. 36-37&Santos, 2014, s.418). İşkence veya idam yerine gemilerde kürek mahkumluğu yaparak topluma ve devlete fayda sağlayan suçlu ve gü-

nahkâr erkeklere karşı kadınlar da işledikleri suça veya günaha istinaden toplumdaki tecrit edilerek toplumsal bir fayda göstermeye başlamışlardır (Boyle, 2014, s.35). Böylelikle, erkekler ve kadınlar, kötü eylemlerden korunmuş ve bu eylemlerin yaydığı hastalıklardan uzak kalmışlardır.

3. Kadın Hapishanelerinin Temellerini Atan Eser: Razón y Forma de la Galera y Casa Real

Salamancalı Valisi Don Pedro de Ribera önderliğinde Don Pedro de Zúñiga, Don Luis Fernández de Córdoba ve Antonio Pichardo Vinuesa gibi isimler başıboş gezen ve iflah olmayan kadınların cezalandırılması gerektiği düşüncesinden hareket ederek çeşitli sıkıntılar yaşayan monarşinin yeniden Tanrı'nın lütfunu kazanmasını arzu etmiş ve Aziz Jeronimolu Magdalena'nın bu konuda kendilerine destek vermesini istemişlerdir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, İthaf). Aziz Jeronimolu Magdalena da *Razón y forma de la Galera y Casa Real* adlı eseri yazarak İspanyol yöneticilerin taleplerine cevap vermiş ve kadınların işlemiş oldukları suçlara ve girmiş oldukları günahlara göre çeşitli şekillerde cezalandırılmaları gerektiğini öngörmüştür. Eserinin ithaf kısmında ilgili çalışmayı neden kaleme aldığını ifade eden Aziz Jeronimolu Magdalena'ya göre İspanya'da yaşanan sorunların merkezinde kadınların sahip olduğu özgürlük ve bu özgürlüğün beraberinde getirmiş olduğu suçlar/günahlar yatmıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Daha evvel sarayda bulunduğu dönemlerde de benzer fikirlerinin bulunduğunu ve onları saray yetkilileri ile paylaştığını ifade eden Aziz Jeronimolu Magdalena, kendisinin bu düşüncelerinin oldukça sert ve katı görülmesinden ötürü kabul edilmediğinin de altını çizmiştir; fakat monarşi içerisinde işlerin yolunda gitmemesi ve kadınlara yönelik ciddi önlemlerin bir türlü alınmaması kendisinin yeniden bu düşünceyi dillendirmesine sebebiyet vermiştir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Bu nedenle, Aziz Jeronimolu Magdalena; Kral III. Felipe'nin önderliğinde *galera* adlı kadın hapishanelerinin kurulması gerektiğinin altını çizmiştir.

Genel olarak Aziz Jeronimolu Magdalena, insanların hiçbir zaman tümüyle kendilerine verilen akla ve iradeye uygun hareket etmediğini ifade ederek kişinin kendisi ve toplum adına kötü olanın peşine gitmeye yönelik bir meyil gösterdiğini vurgulamıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). İnsanların kötülük ve fenalık içerisinde olması da Tanrı'nın evrensel ve ilahi yasalarının uygulanamamasına ve daha da önemlisi, O'nun tarafından cezalandırılmalarına sebebiyet vermiştir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Bu nedenle Tanrı'nın ilahi yasalarını hâkim kılabilmek adına kötülük ve fenalık içerisinde bulunan insanları dizginlemek ve hatta ağır bir şekilde cezalandırmak gerekmiştir. Dolayısıyla, geçmişte bu tarz sorunlar yaşayan devletlerin her zaman sert ve kanlı tedbirler aldığını ifade eden Aziz Jeronimolu Magdalena, kötülük yapmaya ve günah işlemeye meyilli olan insanoğlunun yalnızca sertlikle ıslah edilebileceği fikrini savunmuştur. Kadim medeniyetlerin prangaları, hücreleri, kelepçeleri, işkenceleri, sürgünleri, idamları ve infazları uygulamaya koymasının nedeni de buradan gelmiştir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Aziz Jeronimolu Magdalena da monarşinin içerisinde bulunduğu elverişsiz durumdan çıkabilmenin yalnızca sert ve katı cezalandırmalarla gerçekleşebileceğinin altını çizmiştir; çünkü son 20 yıldır İspanya'da iyi insanlar, acılar içinde kalmış ve Tanrı korkusunu kaybetmiş kadınların yaptıklarına tanıklık etmişlerdir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Giriş). Açık bir şekilde, erkekler ile karşılaştırıldıklarında kadınlar daha fazla günah işlemiş ve daha az ceza almışlardır. Doğal olarak bu durum da toplumsal dengeyi sarsmış, büyücülere, hayat kadınlarına, başıboş, dilenci ve hırsız kadınlara daha fazla serbesti tanınmıştır. Kadınların sahip olduğu bu serbesti de İspanyol kadını işbu eseri yazmaya doğrudan sevk etmiş ve böylelikle *Razón y forma de la Galera y Casa Real* ortaya çıkmıştır.

Aziz Jeronimolu Magdalena'ya göre monarşinin son 20 yılda yaşadığı bozulmayı ve ahlaki kırılmayı gören biri, kendisi tarafından ortaya konmuş olan *galera* fikrini olağan bir durum olarak görebilecek durumdadır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). Öncelikle son birkaç yılda İspanya'da geceleri sokaklarda avare ve başıboş şekilde gezen kadın sayısı ciddi manada artmıştır. Aralarında yaşça küçük kızların da bulunduğu bu kadınlar, etrafta karşılaşmış oldukları masum erkekleri kendi tuzaklarına düşürerek onları da kendi günahlarına ortak etmiş ve hatta onların evlerine, ahırlarına kadar giderek kirli kazançlar elde etmişlerdir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). Pis bir şekilde kazanmış oldukları paralarıyla evlerine geri dönen bu kadınlar, günlerinin geri kalanını uyuyarak ve yemek yiyerek geçirmişlerdir. Sokaklarda başıboş ve avare şekilde gezen kadınlar, sahip oldukları hastalıkları onlarca erkeğe bulaştırdıklarında bu hastalıkların erkeklerin de eşlerine ve çocuklarına geçmesine neden olmuşlardır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). Bu kadınların yanında bazı kadınlar da fiziksel olarak sağlam ve güçlü olmalarına rağmen dilencilik yaparak etraflarındaki insanlardan sadaka istemişlerdir. Hiçbir şekilde bir yerde çalışmak istemeyen veya bir işe girmek istemeyen bu kadınlar, tembellik ederek gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişilerin ihtiyaçlarının giderilememesine de sebep olmuşlardır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). Avare ve dilenci kadınların yanında İspanya'da birçok kadın, elinde tuttuğu küçük kızları ve kadınları başkalarına pazarlamaya ve satmaya çalışmıştır. Bahsi geçen bu kadınlar aracılığıyla birçok genç kız çalışmak için girmiş oldukları evde çalışmaktan ziyade vakit geçirmeye ve günah işlemeye koyalıdır. Daha da önemlisi, tüm bu kadınlar, işlemiş oldukları suçlar ve günahlar nedeniyle birçok namuslu ve iffetli kadını da zehirlemiş ve onların da benzer süreçlerden geçmelerine zemin hazırlamışlardır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). Bu namuslu ve iffetli kadınlar, kendi üstlerine bir elbise almakta ve kazançları ile kıt kanaat geçim sağlamakta zorlanmış, öte yandan, toplumları zehirleyen ve Tanrı düşmanı olan günahkâr kadınlar, her gün başka bir festivale, tiyatroya ve eğlenceye rahatlıkla gitmiş ve zevk içerisinde bir hayat sürdürmüşlerdir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). Bu nedenle, Aziz Jeronimolu Magdalena, monarşinin ivedilikle önlem alıp yetim kızlara yönelik bir müessese kurarak onların Hristiyanlığı öğrenmelerine, her türlü edepsiz ve ahlaksız faaliyetten uzak kalmalarına ve onlara iş öğretmek için emekleriyle para kazanmalarına yardımcı olması gerektiğini önemle vurgulamıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Birinci Kısım). İspanyol alimeye göre, mevcut durumda sokaklarda başıboş gezenlere, tembellik edenlere ve ahlaksız şekilde para kazananlara karşı da bir *galera* kurularak onların bir noktaya toplanıp cezalandırılması elzemdir.

Toplumun ve devletin hoş karşılamadığı davranışları sergileyen ve suç/günah işleyen kadınlara yönelik olarak yapılması planlanan *galeraları* tarif eden Aziz Jeronimolu Magdalena, onların dış dünya ile ilişkisinin oldukça sınırlı olması, balkonu ve penceresi olmaması ve kraliyet armasıyla bezenmiş bir binadan yapılması gerektiğini vurgulamıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, İkinci Kısım). Söz konusu kurumlarda kalacak olan kişinin ufak bir odada yalnızca yatak, yastık ve battaniye ile hayatını idame ettirmesi gerektiğini ifade eden Aziz Jeronimolu Magdalena, *galera*nın iç kısımlarında halat ve ip gibi cisimlerin bulunması durumunda olası bir intihar ve kaçma durumunun yaşanabileceğinin altını çizmiştir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, İkinci Kısım). Şapelin, kilerin ve cezalandırma odasının da yer aldığı bu yapı içerisinde oldukça az eşya olmalı, kadınlara kendi durumlarının farkına varmalarını sağlayan ibarelere yer verilmeli ve pranga, zincir ve kelepçe gibi aletler ile zaman zaman sertlik sergilenmelidir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, İkinci Kısım). İçerisinde beş kişinin çalışması planlanan *galerada*

gelenleri karşılamak ve adlarını kaydetmek adına iki görevli ve öğretmenlik, aşçılık ve yöneticilik yapan en az üç kadın yetkilinin çalışması tasarlanmıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, İkinci Kısım). Aynı zamanda, bu yetkililer kadınların *galera* içerisinde kendilerine verilen kıyafetleri giymelerinden, onlara kuru ekmek, peynir, az pişmiş et ve çeşitli sebzelerin verilmesinden ve sürekli olarak çalıştırılarak meşgul tutulmalarından sorumlu kılınmışlardır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, İkinci Kısım).

Aziz Jeronimolu Magdalena, *galeranın* açıldığı şehirde bir duyuru ile onun hizmete girdiğinin herkes tarafından bilinmesi ve kadınların hangi şartlarda nasıl bir ceza ile karşı karşıya kalacağını anlaması gerektiğinin öneminden dem vurmıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Üçüncü Kısım). Yaşadıkları şehirde *galeranın* olduğunu bilen kadınlar da alabilecekleri cezaları düşünerek kendi tavırlarına çekidüzen verme ve avarelik, tembellik ve ahlaksızlık gibi durumlardan sakınma fırsatı yakalamış, bu kadınların geceleri dışarıda bulunmalarının önüne geçilerek olası suçların ve günahların doğması da engellenmiştir. *Galeranın* açıldığı şehirde gerekli duyuruların ve bilgilendirmelerin yapılmasından sonra yerel idarenin görevlendirmiş olduğu kişiler, sokakları gezerek dışarıda olan kadınları yakalayıp valilerin huzuruna çıkararak *galera*ya taşımak ile yükümlü olmuşlardır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Üçüncü Kısım). Yakalanan kadının işlemiş olduğu suçun veya günahın büyüklüğüne göre onun *galera*daki akıbeti de belirlenmiştir. Nitekim suçunu kabul etmeyen, yetkililere karşı gelen ve öfkeli davranışlar sergileyen kadınlar, ivedilikle cezalandırılmalı ve hatta gerektiği takdirde bu kadınlar üzerinde pranga, zincir, kelepçe kullanılmalıdır. Öyle ki, işlemiş olduğu suçun ardından sert bir şekilde cezalandırılan suçlu bir kadın da başına gelenleri diğerlerine anlatarak diğer kadınların korkmasını sağlamalıdır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Üçüncü Kısım). Suçlu kadınlara yönelik uygulanması planlanan cezalandırmaların yanında civar bölgelerde bulunan rahipler ve din adamları zaman zaman onların ziyaretine gelerek ruhen onların arınmasını ve islah edilmesini desteklemelidir. Atılacak bu adımlar sayesinde Aziz Jeronimolu Magdalena; İspanyolların Tanrı'ya daha fazla hakaret edemeyeceklerini, toplumun tüm günahlarının nedeni olan tembel, avare, büyücü, başboş, yalancı ve dilenci kadınlar ile hayat kadınlarının arınacağını, İspanyol kızlarının kötü örneklerden uzak kalacağını, bu kadınların tuzağına düşen erkeklerin de onlardan uzaklaşacağını, aile kurumunun yeniden kuvvetleneceğini ve adaletin yeniden tesis edileceğini öngörmüştür (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Dördüncü Kısım). Daha da önemlisi, *galera*, söz konusu kadınların rehabilite edilmelerini sağlayarak tüm suçlarından uzaklaşıp erdemli bireyler olmasını sağlama şansı doğurmuştur:

"Son olarak, bu suçlar nedeniyle *galera*da bulunan kadınlara çeşitli şekillerde çok yardım edilmektedir ki Tanrı'ya hizmet edebilsinler, kötü yaşamlarını bırakabilsinler ve erdemi bir ihtiyaç haline getirerek iyi itiraflarda bulunsunlar, çünkü işte, onlar; Tanrı'ya zarar verme imkânı olmadığını ve bu kötü yolda geçimlerini sürdüremeyeceklerini görerek ve Tanrı'ya hizmet etmenin daha iyi olacağını bilerek ileride erdem yolunu takip etmeleri adına gerekli ilhama sahipler..."(Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Dördüncü Kısım).

Son kertede, Aziz Jeronimolu Magdalena, bu sistemin başarılı olabilmesini yetkililerin sertlikten taviz vermemesine bağlamıştır (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Beşinci Kısım). Sertlikten taviz vermemeleri adına yetkililer, tümüyle Tanrı sevgisi ile hareket etmeli ve onu düşünerek sert ve katı bir anlayıştan vazgeçmemelidir. Aziz Jeronimolu Magdalena, başta kendisi olmak üzere, sertlik ve katılık sergileyen tüm isimlerin toplum nezdinde gaddar ve zalim olarak görülebileceğinin farkında olmasına rağmen monarşinin içerisinde bulunduğu yıkımı

önlemek için bunun gerekli olduğunu ve kimsenin korkmaması gerektiğini ifade etmiştir (Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Beşinci Kısım). Diğer bir deyişle, nasıl ki vebanın yayılmış olduğu bir köyde vebalı olanlar köyün dışına atılmışsa, nasıl ki hayatta kalabilmek için insanlar belirli uzuvlarından vazgeçmişse ve nasıl ki iyi cerrahlar derin yaraları kan dökerek tedavi etmişlerse İspanyollar da sert ve katı görünmeyi bir gereklilik olarak görmeli ve onu dert etmemelidir:

"Çünkü salgın zamanında vebalıların evlerine kapatılması veya kasabadan çıkarılması, hastalığın sağlıklı kişilere bulaşmasını önlemek için zalimlik veya sertlik olarak kabul edilmemektedir ki Kutsal Kitap'ta cüzzamlıların kasabalarından uzaklaştırılmalarının, bulaşıcı hastalıkları yaymamaları için emredildiğini duydum. Bir kasabada bir evin yanması durumunda, yangının yayılmasını önlemek için ne kadar zengin olsalar bile komşuların evlerinin yıkılması zalimlik olarak kabul edilmemektedir. İnsanın bedenini demirle dağlamak ve ateşle kesikler atmak gibi başka vahşi müdahalelerin yapılması, onların hayatta kalması içindir. Hatta anneler ki çocuklarını gözlerinin nuru gibi sevmelerine rağmen onları sağlıklı hale getirmek için bu ve benzeri kanlı yöntemlere başvurmaktadır... Ben kesinlikle sertlik istemiyorum, ancak yaraların iyileşmesi için acı veren bir tedavi gerektiği de aşikârdır. Musa Peygamber son derece yumuşaktı, fakat İsrailoğulları'nın buzağıya tapındığını gördüğünde kılıcını çekti ve Tanrı'yı yatırtmak için büyük bir katliam yaptı. Davud Peygamber de son derece yumuşak huylu olmasına rağmen kötülerini sert bir şekilde cezalandırırdı..."(Aziz Jeronimolu Magdalena, 1608, Beşinci Kısım).

Sonuç

Genel olarak Aziz Jeronimolu Magdalena tarafından ortaya atılan *galera* fikri Erken Modern Dönem Avrupa'sındaki mekânsal dönüşüme dair en önemli örneklerden biri olarak görülebilir. Esasen tüm Ortaçağ boyunca din adamları ve kilise tarafından övgüyle bahsedilen yoksulluğa ve toplumsal düzenin sağlanması noktasında belirli bir noktaya oturtulmuş olan cinselliğe yönelik algının değişmesi neticesinde kadınlar da değişen şartlara uyum sağlamak zorunda kalmış, kadın kimliği, kadınların bulunduğu yere göre belirlenmiştir. Kadınların başıboş ve avare bir şekilde sokaklarda gezmesi hem kilisenin hem de devletin üzerlerindeki tahakkümünü kısıtlamış olduğundan sahip oldukları özellikleriyle ön plana çıkan farklı kadınlar denetim altına alınmaya çalışılmıştır. Kilise ve devlet tarafından belirlenen hususlara uymayan, toplumun beklentilerini ve isteklerini karşılamayan ve marjinal olarak görülen kadınlar, çoğunlukla var olan sorunların kaynaklarından biri olarak değerlendirilmiş ve hatta kötülüğün, içtimai bozulmanın ve ahlaksızlığın timsali olmuştur. Bu nedenle İspanya'da yaşanan sorunların en önemli nedenlerinden biri olan kadınlar, ironik bir şekilde, yine başka bir İspanyol kadın olan Aziz Jeronimolu Magdalena tarafından şiddetli bir şekilde eleştirilmiş olup ivedilikle çözümlenmesi gereken bir meseleye dönüşmüştür. Aziz Jeronimolu Magdalena, tümüyle kilise ve devlet üzerinden hırsız, tembel, avare, büyücü, dilenci kadınları ve hayat kadınlarını toplayarak onları disipline ve rehabilite etmeyi amaçlamıştır. Daha da önemlisi, Aziz Jeronimolu Magdalena, *galera* adını verdiği yapıda toplamış olduğu kadınları eğiterek doğru yola getirmeyi ve yeniden topluma kazandırmayı da şiar edinmiştir. *Galerada* geçirmiş oldukları süre doğrultusunda Hristiyanlığın ve monarşinin arzu ettiği kadınlara dönüşmeleri adına gerekli eğitimleri ve manevi desteği alan kadınlar da kendilerine verilen cezaların sona ermesi ile yeniden toplumun bir ferdi olmayı başarmışlardır. Dolayısıyla *galera*, ideal bir kadın kimliğinin yaratılması ve kadının bulunduğu mekâna göre iyi veya kötü olarak değerlendirilmesi noktasında kritik bir işlev görmüştür.

Bunların yanında, Aziz Jeronimolu Magdalena'nın, *galeraları* açma nedenlerinden birinin kadınların erkeklere, erkeklerin de kendi ailelerine bulaştırmış olduğu hastalıklardan toplumu korumak istemesi de dikkat çekici diğer bir noktadır. İspanyol münevverin ortaya koymuş olduğu bu bakış açısı yalnızca ahlaki manada ideal bir toplum düzeninin oluşturulmasına değil, aynı zamanda, fiziksel ve sıhhi açıdan da ideal bir yapının tesis edilmesine verdiği önemi göstermiştir. Diğer bir deyişle, Aziz Jeronimolu Magdalena'nın sözünü etmiş olduğu kadınlar, yalnızca toplumun ahlaki yapısını tehdit etmemiş, aynı zamanda, onun fiziksel yapısını ve sıhhi düzenini de tehlikeye atmıştır. Dolayısıyla toplum sağlığını tehdit eden bu kadınların ivedilikle denetim altına alınması toplumun arınmasına, gücünü yeniden kazanmasına ve hatta ona karşı bir bağışıklık geliştirmesine yardımcı olmuştur. Foucaultcu bir bakış açısı ile *galeralar* hem hastane hem de hapishane görevi görerek toplumun ahlaki, sıhhi ve dinî yapısının şekillendirilmesini sağlamıştır. Hastalık yayan kadınların toplanarak *galeralarda* yaşamaları, toplumun geri kalanının hayatlarını sağlıklı bir şekilde idame ettirebilmesi ve bireyin yaşamını korumayı temel alan modern devlet anlayışının filizlenmesi ile sonuçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Almeda, E. (2005-2006). Pasado y Presente de las Cárceles Femeninas en España. *Sociológica*, 6, 75-106.
- Black, D. (2001). Public Bodies, Private Parts: The Virgins and Magdalens of Magdalena de San Jerónimo. *Journal of Spanish Cultural Studies*, 2(1), 81-96.
- Boyle, M. E. (2014). *Unruly Women: Performance, Penitence, and Punishment in Early Modern Spain*. Toronto: University of Toronto Press.
- Gratian: The Treatise on Laws with The Ordinary Gross (Decretum DD.1-20)*. (1993). Washington.
- Herrera, C. P. (1598). *Discursos del Amparo de los Legítimos Pobres*. Madrid: Luis Sanchez.
- Juárez-Almendros, E. (2017). *Disabled Bodies in Early Modern Spanish Literature: Prostitutes, Aging Women*. Liverpool: Liverpool University Press.
- Lagunas, C. (2000). Apuntes Sobre un Tratado Carcelario Femenino del Siglo XVII: La Galera, Escrito Por Sor Magdalena de San Jerónimo. *La Aljaba*, V, 164-174.
- Magdalena, A. J. (1608). *Razon y forma de la Galera y Casa Real, que el Rey, Nuestro Señor, Manda Hacer en Estos Reinos, Para Castigo de las Mujeres Vagantes, y Ladronas, Alcahuetas, Hechiceras, y Otras Semejantes*. Salamanca: Artvs Taberniel.
- Navarrete, P. F. (1626). *Conservacion de Monarquias y Discursos Politicos*. Madrid: Imprenta Real.
- Parello, V. (1999). Discours Réformateur et Marginalité Féminine dans l'Espagne Moderne. Les "galères" de Madalena de San Jerónimo (1608). *Bulletin Hispanique*, 55-68.
- Pavez, M. O. (2009). Reflexiones en Torno a la Construcción de Esferas de Control y Sensibilidades Las Casas De Recogidas, Siglos XVI-XVIII. *Estudios Humanísticos*, 8, 177-204.
- Perry, M. E. (1991). With Brave Vigilance and a Hundred Eyes: The Making of Women's Prisons in Counter-Reformation Spain. *Women & Criminal Justice*, 2(1), 3-17.

- Santos, J. L. (2014). Casas de Recogidas y Galeras de Mujeres en la Edad Moderna: Moralidad, Asistencia y Represión Contra las Mujeres en los Siglos XVII y XVIII. Ó. F. Álvarez içinde, *Mujeres en Riesgo de Exclusión Social y Violencia de Género* (s. 417-427). León: Universidad de León.
- Schlau, S. (2020). Disciplining Sinful Women: Magdalena de San Jerónimo's All-Work, No-Play Model of Punishment and Rehabilitation. B. M. Cairns içinde, *Confined Women: The Walls of Female Space in Early Modern Spain* (s. 72-89). Hispanic Issues Series.
- Vázquez, I. R. (2005). La Represión de la Prostitución en la Castilla del Siglo XVII. *Historia, Instituciones, Documentos*, 32, 263-286.

EXTENDED ABSTRACT

The idea of a women's prison named galera, which was presented by Magdalena de San Jerónimo, set a remarkable example for the tools of supervision, discipline and rehabilitation that were accepted as the key elements of the concept of a modern state, the foundations of which were laid in the Early Modern Period in Europe. After the perspective on poverty, which was idealized by the church and the clergy for almost throughout the Middle Ages, and on sexuality, which was largely allowed, started to take a new turn, a regional and social transformation process emerged in Spanish, and women were at the center of this process. A group led by Renaissance thinkers such as Juan Luis Vives and Miquel de Giginta accepted poverty as a issue that needed to be solved, and they associated it with women. Similarly, the establishment of a certain order in the institution of marriage with the Counter-Reformation movement, and, more importantly, the prohibition of physical pleasures and the emphasis on sexuality merely for reproductive goals, caused the perception of prostitutes to take a negative turn. Especially, as this perception of prostitutes gained a quite negative aspect, they were considered the cause of many social problems, and, immorality, poverty, idleness, vagabondism and religious corruption were accepted completely as though they had been induced by prostitutes. Therefore, reverends and nuns took various steps against prostitutes and the problems they caused, and some institutions called Casas de Arrepentidas, which enabled prostitutes to repent for their sinful lives by isolating them from the society, became prevalent. Women who paid attention to the words of reverends and nuns and started to live a pious life by abandoning their sins took refuge in these houses willingly. Along with Casas de Arrepentidas, women who were thought to have disturbed social peace and dealt with some acts that the society, the monarchy and the church did not approve were settled in institutions called Casas de Recogidas. Hence, the process called recogimiento, which was based on the isolation of women who committed some acts that were not tolerated by the society, the monarchy and the church in Spain, not allowing them to spread their diseases and immoralities even more, gathering them in one place and cutting off their relations with the outside world through Casas de Arrepentidas and Casas de Recogidas, the numbers of which increased starting from the second half of the sixteenth century, emerged. *Discurso de Amparo de Los Legítimos Pobres*, a treatise which was written by Pérez de Herrera in 1598 and supported the idea of imprisoning some women who were beggars, prostitutes, bag snatchers, vagabonds, thieves or women who were being lazy for punishing and isolating them in a secluded area away from the rest of the society, was among the most prominent outcomes of the process called recogimiento.

On the other hand, Magdalena de San Jerónimo, who had a remarkable share in the establishment of an institution called Casa Pía de la Aprobación de Santa María Magdalena in Valladolid from the late 1500s onwards, and who became close to high-ranking people and the royal family in Madrid thanks to her effectiveness there, was influenced by the ideas of Pérez de Herrera. As a result of this influence, she combined her experiences with the thoughts of Pérez de Herrera, and came up with *Razón y Forma de la Galera y Casa Real*, which she presented to King Felipe III. Magdalena de San Jerónimo, who put an emphasis on the idea that discipline could help someone receive salvation as a means of punishment, advocated the urgent control of women, who she thought were against God with their acts or the crimes they committed, and who, by living a wrongful life, used men for their crimes and sins. Moreover, Magdalena de San Jerónimo stated that the freedom that the women who lived a sinful life had led the monarchy to nothing but dissolution and moral breakdown, and she associated the destruction that Spain had been going through for the last 20 years with the punishment of women. She also believed that God punished Spain and all the other societies that shared a similar destiny divinely, and underlined the idea that it was crucial to pursue a strict and solid policy. Galeras, which can be accepted as the first examples of the women's prisons in Spain, aimed to turn sinful and disorderly women into individuals who could be useful for the society through discipline and rehabilitation, because of this strict and solid policy. Galeras, which were different from Casa de Arrepentidas and Casa de Recogidas, which were opened in the sixteenth century, were places where the criminals or those who had committed a sin were directly punished, regardless of whether the person was voluntary or not, and where the goal was to demonstrate and spread what was good and right by separating the guilty from the bad. Disciplining the criminals by various means, keeping their acts and behavior under surveillance, and transforming them into harmonious and obedient people in galeras proved that the institution was a tool for control, discipline, and rehabilitation. Starting from the seventeenth century, the idea of galera, which was originally put forward by Magdalena de San Jerónimo, was put into practice and into service in different areas of the monarchy, especially in Madrid and Barcelona. Thus, this institution made it easier for the political power and the church to define an ideal woman; moreover, women who were considered disorderly, sinful and irrecoverable were subjected to a rehabilitation process in prisons instead of getting corporal punishment, and they were made more obedient and harmonious with the political and religious power.